

redbe gledé reje plemenjakov. Ondi se tudi nahaja v vsakem okraji odbor, sestavljen iz enega živinozdravnika in enega umnega kmetovalca. Ta odbor mora nadzorovati bikorejo, mora vsaj enkrat na leto prehoditi vse vasi svojega okraja in pregledati v kakem stanu, da je ondi bikoreja. Pri tej priložnosti mora odbor gledati na to, ali so izbrani junci primerni govejim plemenom ondotnega kraja, ali so biki taki in ali se redé v tolikem številu, kakor postáva veleva. Glavne točke teh postav pa so te, da mora plemenjak imeti vsaj $1\frac{1}{2}$ leto in ne čez 6 let, da se mora rediti en močan bik za 70—100 krav; le v takih občinah, ki redé 400 ali več krav, se sme rajtati do 120 krav na enega junca.

Dalje mora se skrbeti za prostoren, dovolj visok in zračen hlev. Zraven hleva mora biti ograjeno, ravno skakališče, ki ne sme biti na očitnih, javnih prostorih. Po tem prostoru se junec lahko včasih sprehaja, ker ne sme za čedo na pašo. Odbor mora tudi preiskovati, ali je gleštanje in krmenje juncev primerno in ali ne daje tirjanje pojnine (plačila za skakanje) priložnosti kakim pritožbam.

Zraven postavnih določeb podpirajo tudi kmetijske družbe prav izdatno vspešen razvitek govedoreje; one namreč skrbé, da se izberó najpripraviša plemena, da se izpolnijo pogoji dobre bikoreje; one pospešujejo spodrejo mladih juncev z razpisovanjem daril, s tem, da pomagajo lastnikom za dober prodaj, končno s tem, da včasih same nakupijo junce žlahtnih plemen ali pa da kupovalce denarno podpirajo.

Pa tudi brez enakih postav, kakoršne imajo razen Švice in Virtemberške še mnoge druge dežele, se dá gleštanje juncev primerno vravnati, samo da ne manjka dobre volje in prave razumnosti. Ali pa mar po naših planinah res ni takih mož, ki imajo dovolj dobre volje in potrebne vednosti, zraven tega tudi dovolj veljave pri soobčanah, dovolj moči jih spodbuditi k združenemu delovanju?

Izvolijo naj se dalje le junci od dobromolznih krav; stara skušnja namreč uči, da se tudi po juncih podeduje dobrota in obilnost mleka. Junci naj bodo lepo zraščeni, močni v zadnjem ne pretežki v sprednjem koncu; junci, ki so spredaj težki, zadej pa tenki, šibki, ne morejo pri skakanju teže svojega trupla vzdržati na zadnjih nogah in krave lahko na tla polomijo. Velikost in teža bikov mora biti primerna velikosti krav. V občinah, ki potrebujejo po več bikov, storijo najbolje, če redé ob istem času biki razne starosti, razne velikosti.

Nekateri živinorejci štejejo široko čelo za poglavitno znamenje dobrega junca. To pa ni res. Od takih juncev dobijo tudi teleta široke glave; zavoljo tega se težavno storijo in krave pri tem trpé. Nikar naj se tedaj ne izbirajo junci s preširokim čelom.

Gleda naj se posebno na čedne kosti, ohlavno, tenko kožo, mehko dlako, široke prsi, širok križ, raven, širok hrbet, na to da so rebra lepo zbočena in otočena in koncema tudi na to, da je junec mirnega obnašanja.

Pa tudi pri izbiranju krav in telet, ki jih puščajo za rejo, kmetovalci prelahkomiselno ravnaajo. Pri kupovanju se dajo pogosto zapeljati od zunanosti živine, od barve, ter gledajo premalo na znamenja, ki razodevajo, katerega plemena da je živina, ki kažejo, ali je dobra za mleko ali ne. Še manje pa oskrbijo, kedar doma puščajo teleta za rejo; večidel le naključba odloči, katero tele naj ostane za rejo, in katero naj gre v mesnico. Kakor pri izbiranju juncev se mora tudi tukaj dobro paziti, da se pusté le teleta od dobrih krav, ker le taka bodo s časom obilno dobrega mleka dajala. Če kdo doma spodreja živino, mu bo polovica

kravic, ki se mu storijo, vselej zadostovala za rejo; brez težave tedaj more izbrati telice od boljših krav, ki jih ima v hlevu. Lastniku petnajstih krav, na pr. se stori na leto vsaj 12 mladičev. Med temi bo podprek 6 kravic 6 junčičev. Ako vsako leto polovico teh telic pusti za rejo, lahko vsako leto tri starše, slabšeje krave odvrže.

Tretja napaka je ta, da se junice premlade gonijo k juncu. Da bi se junic dolgo brez prida ne redilo, da bi zgodaj teleta in mleko od njih imeli, gonijo junice zeló prezgodaj, včasih uže v prvem letu. Skušnja, dolga skušnja pa uči, kako da je škodljivo tako ravnanje. Ako se premlada, nerazvita junica (naše junice so pa večidel take, ker se jim premalo klade) vbreji, to škoduje v dvojnem oziru: junica sama v rasti zaostane, ker piča služi zdaj v živež mladiču, ki ga v sebi nosi, pozneje se pa v mleko predeluje; od druge strani so pa teleta od nedoraslih junic majhna, slabotna in se lepo ne razvijajo. Le od močnih, dobro razvitih krav in junic se smejo pričakovati teleta, ki se bodo lepo razvijala. Naša goveja plemena se razvijajo počasno; ni toraj prav, če se gonijo pred spolnjenim drugim letom; le junice takih plemen, ki hitreje rastejo, se smejo goniti uže v $1\frac{1}{2}$ ali v $1\frac{3}{4}$ letu.

Tudi junec naj se ne rabi, dokler nima $1\frac{1}{2}$ leta, sicer se bodo pokazali gledé njegove rasti, kakor tudi na zarojenih teletih isti škodljivi nasledki, kakoršni pri junicah, ki se premlade plemenijo.

Toda napake pri plemenenju niso edine krive nepovoljnega zaostanka naše živinoreje; tudi gleštanje naše živine se mora grajati, posebno v planinah, o čemur v drugem članku hočemo govoriti.

Dobro seme za prihodnjo spomlad

je dobiti pri C. Rambouseku v Zborowu pri Forbesu na Českem. Ta gospod, ki je dopisujoči član c. k. kmetijske družbe na Kranjskem, peča se izključljivo le s pridelovanjem semena. Gospod Rambousek je kmetijski družbi uže večkrat brezplačno prepustil svoja semena, katera so se tu pri nas vedno vrlo obnesla; ravno tako je tudi za letošnjo spomlad nekaj novih semen obljubil. Posebno se omenjeni gospod peča s pridelovanjem žitnega semena in krompirja. Ker so njegove cene zeló nizke, blago pa izvestno dobro, priporočamo našim bralcem to semensko tvrdko. Naslov je: Samenzuchtstation des C. Rambousek in Zborow bei Forbes in Böhmen.

Deželna komisija o zadevah trtne uši

imela je v ponedeljek 24. januarija t. l. svojo prvo sejo. Predsedoval je gospod deželni predsednik baron Winkler, navzoči so pa bili gospod vladni svetnik A. Globočnik kot vladni referent v zadevah trtne uši, gospod dr. Vošnjak kot zastopnik deželnega odbora, gospod tajnik Gustav Pirc kot zastopnik c. k. kmetijske družbe, gosp. dr. Mencinger kot zastopnik iz vrste vinarjev, in gosp. Reichel, vodja preiskovalne komisije na Dolenjskem. Član deželne komisije gospod vodja R. Dolenc bil je vsled družbinskih razmer zadržan se seje udeležiti.

Komisija storila je sledeče ukrepe oziroma sklenila na više mesto predlagati:

1. Komisija izreče, da uvidi, da je zasajenje vinogradov z ameriškimi trtami edino sredstvo zoper trtno uš.